

Aardgasvrij Westerbouwlanden

Nieuwsbrief mei 2024

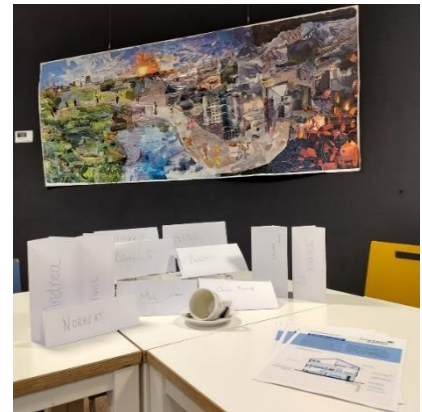
Terugblik klankbordgroep

Op dinsdag 16 april zijn we bij elkaar gekomen met de klankbordgroep van Westerbouwlanden. We hebben het technisch onderzoek besproken, het belang van het technisch onderzoek bediscussieerd voor de buurt en gekeken naar de selectie van voorbeeldwoningen in Westerbouwlanden.

Technisch onderzoek

De gemeente heeft een onderzoek uitvraag uitgewerkt, om te komen tot alternatieven voor aardgas voor drie buurten: de buurt Westerbouwlanden in Nieuwleusen en de buurten Pleijendal en Polhaar in Dalfsen.

We vragen een onafhankelijk adviesbureau om te onderzoeken welke duurzame verwarmingstechniek het beste is voor de woningen voor Westerbouwlanden. Dat beoordelen we vanuit een aantal criteria

- Technisch uitvoerbaar – We vragen welke duurzame verwarmingstechniek technisch gezien het beste aansluit bij de woningen in Westerbouwlanden. We vragen het adviesbureau de 2 à 3 beste technieken voor de buurt verder uit te werken.
- Financieel haalbaar – We brengen in kaart wat de kosten zijn van de duurzame technieken ten opzichte van de huidige situatie met aardgas. We willen de gehele maatschappelijke kosten in kaart brengen, vanaf de opwek van de energie tot aan de levering bij een huis. Ook willen we naar de kosten kijken over de gehele levensduur van een installatie, de kosten inclusief installeren, onderhoud en vervangingen. Verder willen we inzoomen op de kosten voor een huishouden: Wat zijn de kosten om de overstap te maken met en zonder subsidie?; Met spaargeld en met lening?
- Organisatorisch regelbaar – Je hebt verwarmingstechnieken waar een woningeigenaar alleen over kan beslissen: de vervanging van een cv-ketel of de aanschaf van een warmtepomp. Je hebt ook verwarmingstechnieken die vragen om een gezamenlijk besluit voor de buurt, een overstap op een warmtenet of waterstof maak je niet per huis. We brengen in kaart hoe ingewikkeld de overstap is, en welke partijen erbij betrokken moeten worden.
- Ruimtelijk inpasbaar – Alle technische oplossingen hebben effect op de binnenruimte (aanpassingen binnenshuis) en buitenruimte (openbare ruimte) onder en boven de grond. We brengen in kaart wat het effect is op de overstap naar een duurzame techniek, op het gebied van o.a. veiligheid, geluid, ruimtegebruik en milieueffect (water, bodem, lucht)
- Sociaal toepasbaar – Iedereen moet mee kunnen doen met de overstap van aardgasgestookte cv-ketel naar een duurzaam warmteoplossing. We brengen in kaart of de overstap betaalbaar is voor onze inwoners en of het sociaal georganiseerd kan worden. Kunnen de tarieven gesocialiseerd worden? Kan de buurt ontzorgd worden met een goed aanbod?
Oftewel, kunnen we het zo organiseren dat iedereen kan overstappen?

Input vanuit de klankbordgroep op het technisch onderzoek

De klankbordgroep heeft het technisch onderzoek doorgenomen en eigen vragen toegevoegd op de vijf criteria van het onderzoek. Ook hebben ze een aantal zaken zelf op de agenda gezet:

- Kan de onderzoeksdoelstelling geherformuleerd worden? *Een verzoek is ingediend om een heldere, eenduidige doelstelling te formuleren.*
- Kan er onderzocht worden, wat ervoor nodig is om de wijk Westerbouwlanden op waterstof te verwarmen? Bijvoorbeeld door met de twee windmolens van Nieuwleusen Synergie waterstof te leveren aan de woningen in Westerbouwlanden? *Een verzoek is ingediend om dit te laten opnemen in het technisch onderzoek.*
- Hoe kunnen we de relatie tussen het adviesbureau en de klankbordgroep open en toegankelijk houden? *Een verzoek is ingediend tot een startgesprek met het adviesbureau, na de selectie.*
- Hoe worden de resultaten opgeleverd? *Een verzoek is ingediend dit nauwgezet voor te schrijven. Er wordt gevraagd naar om de vijf criteria te beoordelen op een 7 punts-schaal, en de uitkomsten weer te geven in tabelvorm.*

De gemeente is nu bezig een adviesbureau te selecteren die het technisch onderzoek kan uitvoeren.

Voorbeeldwoningen

Het technische onderzoek dat we in mei uitvragen, is gebaseerd op openbare data en kengetallen. Dat betekent dat adviesbureaus rekenen met informatie die met regelmaat wordt gecheckt in de praktijk en wordt aangepast op de laatste inzichten. Echter, een kengetal komt natuurlijk nooit een-op-een overeen met de situatie in Westerbouwlanden. Daarom willen we tegelijkertijd met het technische onderzoek, ook woningen in Westerbouwlanden in kaart gaan brengen met behulp van een energieadviseur.

We hebben een zestal voorbeeldwoningen gekozen, die kenmerkend zijn de buurt. Dat hebben we op twee manieren gedaan:

- We hebben geselecteerd op woningtype: appartement, tussenwoning, hoekwoning, twee-onder-een kap en vrijstaande woning.
- We hebben geselecteerd op veel voorkomende bouwjaren van woningen. Het bouwjaar zegt wat de woning minimaal aan isolatie heeft (o.b.v. het bouwbesluit).

We gaan werken met de volgende voorbeeldwoningen:

Bouwjaar	Woningtype	Voorbeeldwoningen
1992-2005	Twee onder een kap	Bosmansweg 41, 43, 45 & 47
2005-2014	Twee onder een kap	Vechtland 8, 10, 12, 14, 16 & 18
2005-2014	Hoekwoning	Vennenland 1, 11, 13 & 21
2005-2014	Vrijstaand	Vechtland 38, 36, 34 & 32 Wiedenland 13, 15, 17, 19 & 21
2014-2018	Tussenwoning	Stekelbaars 56, 58, 60 & 62 Snoekbaars 19, 21, 23, 25 & 27 Stekelbaars 52, 50, 48 & 46
2014-2018	Appartement	Stekelbaars 1, 1a, 3, 3a, 5, 5a, 7 & 7a

Wat gaan we doen met de voorbeeldwoningen in de wijk?

We willen bewoners op deze adressen vragen of ze mee willen doen, aan onze voorbeeldwoningen aanpak. Dat betekent dat een energieadviseur jouw woning doormeet en dat je toestemming geeft dat de informatie over jouw woning gebruikt mag worden in het technische onderzoek van Westerbouwlanden.

We willen ook een stap verder gaan en kijken wat een overstap naar een elektrische warmtepomp zou kosten voor dit zestal woningen. Op basis van de gegevens over de voorbeeldwoning vragen we voorbeeldoffertes op bij een installateur.

Wat levert het je op om mee te doen met je woning? Je krijgt een energierapportage en een voorbeeldofferte wat de échte kosten zijn om met jouw woning over te stappen naar een volledig elektrische warmtepomp. Ben je blij met de offerte? Dan staat het je natuurlijk vrij om contact op te nemen met de installateur en afspraken te maken om tot een definitieve offerte te komen.

Hoe doe ik mee?

Woon jij op één van de bovenstaande adressen? Meld je aan voor de voorbeeldwoningen aanpak via westerbouwlanden@dalfsen.nl. De energieadviseur neemt dan contact met je op voor een afspraak.

Vervolg

Het volgende overleg van de klankbordgroep is 30 mei van 19:30 tot 21:00 in de Spil. Wil je ook aansluiten? Meld je aan via westerbouwlanden@dalfsen.nl. Dan ontvang je de klankbordgroep verslagen en de agenda van 30 mei in je mailbox.

Volledig elektrisch, hoe ziet dat eruit?

Voor sommige wijken in gemeente Dalfsen kan all-electric de oplossing zijn om van het aardgas af te gaan. In een all-electric ('volledig elektrisch') huis kook en verwarm je alleen nog elektrisch. Daar komt wel wat bij kijken!

- Zo moet je woning goed **geïsoleerd** zijn, zodat je de warmte in huis beter vasthoudt en je minder energie verbruikt. Een woning vanaf 1992 is vaak al goed genoeg geïsoleerd om elektrisch te verwarmen.
- In de meeste gevallen gebruik je een volledig elektrische [warmtepomp](#) (in plaats van de cv-ketel) om je huis te verwarmen en om warm water te leveren. Er zijn verschillende soorten warmtepompen. De drie meest voorkomende warmtepompen werken op lucht, water en bodemwarmte.
- Wist je dat een **hybride warmtepomp**, bij de aanschaf van een cv-ketel vanaf 2026 verplicht kan worden? Een hybride warmtepomp is een systeem welke op vrijwel alle dagen, de matig kouden en gelijkmatige avonden, heel efficiënt verwarmd. Op de koudste dagen in de winter slaat de cv-ketel aan om bij te warmen.
- Vaak kun je volledig elektrisch verwarmen met je bestaande **afgiftesysteem** (radiatoren, convectoren). Dat is een kwestie van uitproberen. Je kunt de aanvoertemperatuur van de cv-ketel handmatig lager zetten. Blijft het comfortabel? Dan is de woning geschikt voor lage temperatuur verwarming. Wordt het niet warm genoeg? Dan moet het afgiftesysteem verbeterd worden, bijvoorbeeld door radiatorventilatoren te plaatsen, vloerverwarming aan te leggen of speciale lage temperatuur radiatoren of convectoren te plaatsen. Voor tips om jouw cv-ketel goed in te stellen kun je kijken op www.zetmop60.nl.
- Omdat je veel stroom gaat gebruiken, is het slim om met **zonnepanelen** op je dak zelf energie op te wekken. Er zijn ook huizen waar evenveel elektriciteit wordt opgewekt als dat de bewoners verbruiken. Dat noemen we Nul op de meter woningen.
- Maak alle [naden en kieren](#) in je woning dicht, zodat je woning minder warmte verliest. Ga op kierenjacht bij de voordeur, rond de brievenbus, rondom het kruipluik of bij leidingen en voel of het nog tocht.
- Zorg dan wel voor voldoende **ventilatie**, zodat er gezonde lucht in huis is. Er zijn verschillende manieren om energieverlies te beperken, zoals [zelfregelende roosters of een ventilatiesysteem met warmteterugwinning](#).

- Niet te vergeten: je gaat koken op [inductie](#). Een inductiekookplaat is de zuinigste manier om elektrisch te koken. Deze kookplaat werkt op magnetisme, wat betekent dat pannen een magnetiseerbare bodem moeten hebben. Kromgetrokken pannen, door gebruik op een gaskookplaat, wil je liever ook niet gebruiken op de inductiekookplaat. Controleer dus goed of je pannen geschikt zijn voor inductie of dat je nieuwe moet aanschaffen.

Het stroomnet wordt wel extra belast als iedereen zijn huis all-electric maakt. Enexis gaat daarom in 2025 het net verzwaren in Westerbouwwanden. Hoe dat eruit ziet? Dat lees je hieronder!

Netverzwaring door Enexis

Op veel huizen liggen al zonnepanelen, steeds meer auto's worden elektrisch geladen en de warmtepomp maakt zijn opmars. Het stroomnet raakt steeds zwaarder belast. Op dit moment merk je hier nog weinig van. Maar het stroomverbruik zal de komende jaren toenemen. Op momenten waarop een teveel aan stroom wordt opgewekt of verbruikt, kan de stroom in de buurt uitvallen. Het huidige stroomnet is tientallen jaren geleden ontworpen op basis van de behoefte aan elektriciteit. Er was nog geen zicht op dat er zo'n grote en snelgroeiende vraag zou komen naar het afnemen en terugleveren van elektriciteit. Een all-electric woonwijk vraagt ongeveer drie tot vier keer zwaardere elektriciteitskabels en infrastructuur!

Één op de drie straten gaat open

Daarom gaat netbeheerder Enexis aan de slag om het stroomnet te verzwaren en uit te breiden. Kabels worden vervangen, er komen meer stroomhuisjes (transformatorhuisjes) bij en bestaande stroomhuisjes worden verbeterd. Een hele klus waarbij de komende jaren één op de drie straten open gaat.

In de gemeente Dalfsen gaat Enexis vanaf 2025 onderhoud en verzwaring uitvoeren aan het stroomnet in de buurten Pleijendal, Westerbouwwanden en Ruitenveen. Ondertussen denken we vooruit en bekijken we welke duurzame techniek kan worden toegepast om in de toekomst aardgasvrij te zijn. In Westerbouwwanden is het stroomnet straks in staat alle woningen van elektriciteit te voorzien. Zelfs wanneer iedereen warmtepompen neemt, wanneer elektrisch rijden doorgroeit en we zonnepanelen op daken blijven plaatsen.

Wat merk je als bewoner?

De werkzaamheden duren ongeveer een jaar en bestaan onder andere uit het opgraven en vervangen van kabels. Dit gebeurt vooral in de openbare ruimte, zoals in de straat of op de stoep voor je woning. Dit kan zorgen voor overlast. Wanneer het zover is informeren we je hierover!

Vragen & info

Vragen? Mail naar westerbouwwanden@dalfsen.nl

Signalen of vragen voor de klankbordgroep? Mail naar klankbordwb@gmail.com

Meer informatie over aardgasvrij wonen en werken op www.dalfsen.nl/aardgasvrij

Meer buurtinformatie op www.dalfsen.nl/westerbouwwanden